

حیات معنوی

از دیدگاه عرفان مسیحی

حقایق والای معنوی برای زندگی هر روزه

نوشته اولین آندرهیل

ترجمه سیمین صالح

ویراسته مصطفی ملکیان

Underhill , Evelyn

آندرهیل ، اولین ، ۱۸۷۵-۱۹۴۱ م

حیات معنوی : حقایق والای معنوی برای زندگی هر روزه / نویسنده : اولین
آندرهیل ؛ مترجم: سیمین صالح - تهران : نشر شور ، ۱۳۸۴ .

ISBN 964-95265-4-4

۹۶ ص.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا .

The spiritual life : great spiritual truths
for everyday life

عنوان اصلی :

۱. زندگی معنوی . الف . صالح ، سیمین ، ۱۳۳۸ - مترجم ، ب . عنوان . ج .
عنوان : حقایق والای معنوی برای زندگی هر روزه ،

۲۰۴/۴

۱۳۸۴

ح ۹ BL۶۲۴/۷۸۳

م ۸۴-۳۸۷-۷

کتابخانه ملی ایران

تهران - خیابان هویزه - پلاک ۱۲۰ - واحد دوم غربی

تلفن: ۸۸۷۳۷۶۴۱ نمایه: ۸۸۷۳۷۶۴۲ صندوق پستی: ۱۳۱۴۵-۹۶۵

مریم حجت

طرح جلد:

زهره محمدی

حروفچینی:

کسوه نور

لیتو گرافی:

ایران گرافیک

چاپ:

۱۰۰۰ نسخه

شمارگان:

سال ۱۳۸۵

چاپ اول:

۱۲۰۰ تومان

قیمت:

همه حقوق برای ناشر محفوظ است

ISBN : 964-95265-4-4

شابک ۹۶۲-۹۵۲۶۵-۲-۲

حیات معنوی

از دیدگاه عرفان مسیحی

حقایق والای معنوی برای زندگی هر روزه

فهرست

صفحه	عنوان
۹	سخن مترجم
۱۵	مقدمه
۱۷	فصل اول- حیات معنوی چیست؟
۳۵	فصل دوم- حیات معنوی به مثابه ارتباط با خدا
۵۷	فصل سوم- حیات معنوی به مثابه همکاری با خدا
۸۱	فصل چهارم- چند سؤال و اشکال

سخن مترجم

کتابی که در پیش روی خواننده است ترجمه یکی از کتابهای کم حجم و، در عین حال، بسیار ارزشمند خانم اولین آندرهیل است، با مشخصات کتابشناختی زیر:

Underhill, Evelyn, *The Spiritual Life : Great Spiritual Truths for Everyday Life* (Oxford : Oneworld, 2000), 96 p.

شاید بتوان گفت که جان کلام نویسنده در این کتاب سه مطلب است: یکی اینکه حیات معنوی، از لحاظ نظری، لزوماً مقتضی مطالعات و تحقیقات وسیع و عمیق در مسائل مابعدالطبیعی و الهیاتی نیست؛ دوم اینکه حیات معنوی، از لحاظ عملی، نیز لزوماً محتاج گوشه‌گیری و عزلت‌گزینی و کناره گرفتن از صحنه‌های مختلف زندگی اجتماعی نیست، و سوم اینکه زندگی آدمیان، چه در ساحت فردی و چه در ساحت جمعی، سخت نیازمند معنویت، مجاهدت، و مراقبت است. نویسنده برای توضیح و اثبات این سه مطلب از گنجینه سرشار مطالعات و تحقیقات عرفان پژوهانه خود، از قدرت فکری و تحلیلی خود، از بینشهای عمیق روانشناختی خود، و بالاخره از تجارب روحی و معنوی خود بهره فراوان گرفته است و، روی هم رفته، کتابی فراهم آورده است که، در عین حال که برای همه طالبان استکمال روحی و حیات معنوی قدر و قیمت وصف ناشدنی‌ای دارد، به سستی‌ها و کاستی‌های نظری نیز مبتلا نیست.

خانم آندرهیل، به عنوان یک رمان نویس، شاعر، و ادیب برجسته، طبعاً نثری بسیار ادبی، فخیم، و، برای کسی که زبان مادریش انگلیسی

نیست، دشواریاب دارد. سعی مترجم بر این بوده است که در عین حفظ امانت و وفاداری به متن تا آنجا که در توان اوست از دشواری و پیچیدگی نثر متن اصلی بکاهد و خواننده گرامی را در فهم بهتر متن یاری دهد. به همین منظور، در سر تا سر کتاب، که متن اصلی آن حتی یک پانویشت نداشته است، پانویستهایی نیز افزوده است و البته در این پانویستها قدر ضرورت را رعایت کرده و، به هیچ وجه، به خود اجازه پراگویی و درازنویسی نداده است. علائم سجاوندی‌ای که نویسنده کتاب به کار گرفته است همانهایی‌اند که تا نیمهٔ اول قرن بیستم در نوشته‌های انگلیسی‌زبانان مورد استفاده واقع می‌شده‌اند. مترجم، باز برای تسهیل فهم مطالب، گاهی از آن علائم عدول کرده و به بهره‌گیری از علائم متداول امروزی روی آورده است.

چون، تا آنجا که مترجم مطلع است، دربارهٔ احوال و آثار نویسنده چیزی به زبان فارسی انتشار نیافته است، مطالبی چند در این باب می‌آورم:

اولین آندرهیل، شاعر، رمان‌نویس، و عرفان پژوه بزرگ انگلیسی در ۱۸۷۵ در شهر ولورهمپتن^۱ از شهرهای انگلستان، که نزدیک برمینگم^۲ است، پا به جهان گذاشت. تحصیلات متوسطهٔ خود را با مطالعاتی در کینگز کالج^۳ لندن و با سفر به خارج از کشور تکمیل کرد. در سال ۱۹۰۷ ازدواج کرد و این ازدواج هم او را از پشتوانهٔ مالی کافی

(1) Wolverhampton

(2) Birmingham

(3) King's College

برخوردار ساخت و هم نوعی فراغ بال برای او فراهم آورد و، از این حیث، به او کمک کرد تا بتواند هم به جستجوی مرشدی بر آید که او را برای رشد و استکمال معنوی خود لازم می‌دانست و هم به پژوهشهای گسترده‌ای پردازد که برای کارش ضرورت داشت.

در نخستین سالهای حیات علمی و فکری خود تحت تأثیر آرتر ویت^۴ بود که شخصیتی دارای علائق عذیده بود و در علوم غریبه، جادوگری و دین مطالعه و تحقیق می‌کرد. آندرهیل، ظاهراً تحت تأثیر ویت، مدتی با فرقه هرمسی^۵ پگاه زرین^۶ پیوند داشت. بعدها، در حال و هوایی دیگر، در شور و اشتیاقی شرکت داشت که افکار دو تن از معاصران او، یعنی آنری - لویی برگسون^۷، فیلسوف فرانسوی (۱۹۴۰-۱۸۵۹)، و رودولف اوپکن^۸، فیلسوف آلمانی (۱۹۲۶-۱۸۴۶) بر پا کرده بودند. برای مدت کوتاهی نیز تحت تأثیر رابیندرانات تاگور^۹، شاعر بنگالی هندو (۱۹۴۱-۱۸۶۱)، قرار گرفت. ولی کسانی که عظیم‌ترین تأثیر را بر آندرهیل داشتند عبارتند بودند از: ویلیام رالف اینگ^{۱۰}، اسقف اعظم انگلیسی و رئیس بلند آوازه کلیسای جامع پولس قدیس^{۱۱} در لندن (۱۹۵۴-۱۸۶۰)، و مخصوصاً فریدریش فون هوگل^{۱۲}، الهیدان

(4) Arthur Waite

(5) Hermetic

(6) The Golden Dawn

(7) Henri-Louis Bergson

(8) Rudolf Eucken

(9) Rabindranath Tagore

(10) William Ralph Inge

(11) Saint Paul's Cathedral

(12) Friedrich von Hügel

و فیلسوف کاتولیک مذهب اتریشی تبار انگلیسی (۱۸۵۲-۱۹۲۵)، که تبخر علمی و لطافت روحی‌اش ژرفترین و پایدارترین تأثیرات را در او گذاشت. آندره‌هیل از ۱۹۱۱ به بعد هوگل را مرشد معنوی خود تلقی می‌کرد.

آثار آندره‌هیل علاقه ژرف او را به عرفان عموماً و به عرفان مسیحی خصوصاً و مطالعات و تحقیقات وسیع و عمیق او را در باب عرفان و تجارب عرفانی و، از همه مهمتر، التزام شخصی او را به حیات عرفانی و رشد و کمال معنوی نشان می‌دهند. وی از ۱۹۰۷ به زندگی عمیقاً دینی، معنوی، و عرفانی روی آورد و از ۱۹۲۴ به بعد کراراً دوره‌های عزلت‌نشینی و خلوت‌گزینی و ریاضت و مجاهده عرفانی داشت.

رمانهای آندره‌هیل که بین سالهای ۱۹۰۳ و ۱۹۰۹ نوشته شده‌اند، به لحاظ ترتیب زمانی، نخستین آثار او محسوب می‌شدند. اما شهرت آندر هیل به عنوان عرفان پژوه و مدافع سیر و سلوک عرفانی مرهون کتابهایی است که از ۱۹۱۱ به بعد نگاشته است. مهمترین کتاب او، بی‌شک، *Mysticism (عرفان)* (۱۹۱۱) است که تحقیقی همدلانه درباره تجارب عرفانی است و تا اندازه‌ای صبغه تاریخی دارد ولی در اصل مطالعه مقایسه‌ای است. اهمیت ماندگار این اثر به لحاظ بینش روانشناختی بسیار عمیقی است که در شرح و تفسیرهای آندره‌هیل بر گزارشهای عرفا از تجاربشان به چشم می‌خورد. در این کتاب تجارب عرفانی عارفانی گزارش و شرح و تفسیر و تحلیل شده‌اند که به طیف گسترده‌ای از فرهنگها، طریقتها، و فرقه‌ها تعلق دارند. آندره‌هیل در این

کتاب تأکید می‌کند که تجارب عرفانی فارغ از اینکه در کجا حاصل آمده باشند و صاحبان آن تجارب چه کسانی باشند، به صورتهای مشابه جلوه می‌کنند و بیان می‌شوند و از همانندی ذاتی و گوهرینی برخوردارند. وضوح بیان و عمق فهم در این کتاب کاملاً چشمگیر است، و از این رو، کسانی که خواسته‌اند به عمق سنتهای عرفانی راه ببرند برای این کتاب ارزش و آسان‌یابی بی‌مانندی قائل شده‌اند. کتاب دیگر آندرهیل

The Mystic Way : A Psychological Study in Christian Origins

(طریقت عرفانی : مطالعه روانشناختی در خاستگاههای مسیحیت)

(۱۹۱۳) است که در آن او منحصر به فرد بودن عرفان مسیحی را شرح می‌دهد و این عرفان را از عرفانهای یونانی سابق بر آن متمایز می‌داند. *Practical Mysticism* (عرفان عملی) (۱۹۱۴) کتاب راهنما و تمهیدی‌ای است برای *Mysticism* (عرفان). کتاب دیگر آندرهیل، با عنوان *Life of the Spirit and Life of Today* (حیات روحانی و زندگی امروزی) (۱۹۲۲)، در واقع، بازتاب کوشش نویسنده است برای نشان دادن اینکه زندگی امروزی ما تا چه حد از حیات معنوی فاصله دارد و چگونه می‌توان این فاصله را از میان برداشت. *The Mystics of the Church* (عارفان مسیحیت) (۱۹۲۵) گزارشی است از سیر بینش عرفانی از صدر مسیحیت تا اوائل قرن بیستم. آخرین اثر

عمده آندرهیل *Worship* (پرستش) (۱۹۳۶) است که در آن وی بر محاسن و کارآیی‌های فراوان نیایش در حیات آدمی تأکید می‌ورزد. این بانوی عارف و عرفان پژوه در ۱۹۴۱ روی در نقاب خاک کشید.^{۱۳}

نویسنده کتاب چون از تعلیم و تربیت مسیحی برخوردار است طبعاً در این کتاب گهگاه برای رساندن مقصود خود از الفاظ و مفاهیم مربوط به الهیات و عرفان مسیحی استفاده می‌کند اما پر واضح است که آنچه می‌گوید به مسیحیت اختصاصی ندارد و در همه ادیان و مذاهب و از جمله در اسلام نیز مورد و مصداق دارد.

از همسر، مصطفی ملکیان، سپاس فراوان دارم که، هم با معرفی این اثر به من و هم با ترغیب من به ترجمه آن و هم با تصحیح صورت نهایی ترجمه، در اینکه خواننده فارسی زبان از این نوشته خانم آندرهیل بهره ببرد سهم عظیم و ناگفتنی‌ای داشت. دقت و وسواس کم‌نظیر او هم به من چیزهای بسیار آموخت و هم به خواننده کتابی مورد وثوق و قابل فهم عرضه کرد.

(۱۳) در شرح احوال و آثار اولین آندرهیل عمدتاً از اثر زیر استفاده کرده‌ام.

Porter, Gregory F. "Underhill, Evelyn" in *The Encyclopedia of Religion*, ed. by Mircea Eliade (New York : Macmillan Publishing Company, 1987), Vol. 15, pp 125-6

مقدمه

این چهار سخنرانی رادیویی که در اینجا تجدید چاپ شده‌اند، به عنوان تکمله‌ای بر مجموعه سخنرانی‌ای سابق بر آن که دام برنارد کلمنتس^۱ در باب دعا ایراد کرده بود، در پاییز ۱۹۳۶ ایراد شده‌اند. این چهار سخنرانی برای انتشار بازبینی و اندکی مفصل‌تر شده‌اند؛ اما حالت ساده و خودمانی آنها محفوظ مانده است. هدفم این بود که برخی از حقایق والای مربوط به حیات معنوی بشر را به زبان ساده طرح کنم، و حیات معنوی را شکلی حادّی از آخرت‌اندیشی که از راه و رسم عادی زندگی به دور و با زندگی متعارف ناسازگار است قلمداد نکنم، بلکه آنرا کُنه و عمق هر دین حقیقی و، بنابراین، دارای ربط و نسبت حیاتی با [زندگی] مردان و زنان عادی قلمداد کنم. بنابراین، حتی المقدور از استفاده از اصطلاحات فنی الهیات و ارجاعات مستقیم به اصول اعتقادی مسیحیت اجتناب شده است، اما معتقدم همه آنچه در این کتاب آمده است هماهنگی کامل با عقائد مسیحیت دارد. این کتاب اکنون به این امید منتشر می‌شود که برای خوانندگانی که دانش اندکی دارند مناسب باشد؛ نه فقط برای کسانی که به ادبیات دینی خو گرفته‌اند بلکه نیز برای برخی از کسانی که زبان دین غالباً آنان را گیج و دلزده می‌کند. من بسیاری از نکاتی را که در اینجا به آنها پرداخته‌ام، قبلاً، در جاهای دیگر، با تفصیل بیشتری مورد بحث قرار داده‌ام؛ اما از

(۱) Dom Bernard Clements "Dom" ("Dom") عنوانی است که به بعضی از راهبان و

کسانی که به این واقعیت توجه پیدا کرده‌اند می‌خواهم که هدف خاصی را که این سخنرانی‌های کوتاه برای خاطر آن تنظیم شده‌اند فراموش نکنند.

ای. آندرهیل 'ایام مقدس پیش از عید میلاد مسیح، ۱۹۳۶'